

۱- با تسلط افغان ها و برکناری و قتل شاه سلطان حسین، ایران گرفتار چه بحران هایی شد؟

ایران گرفتار تجزیه و تفرقه شد. افغان ها توان حکومت بر سراسر ایران را نداشتند. به همین دلیل، در گوشه و کنار کشور افرادی مدعی حکومت شدند. روسیه و عثمانی نیز با استفاده از آشفتگی اوضاع، قسمت هایی از شمال و غرب ایران را اشغال کردند.

۲- نادر که بود؟

نادر سرداری از ایل افشار بود. که سلسله افشاریه را پایه گذاری کرد.

۳- نادر چگونه سلسله افشاریه را پایه گذاری کرد؟

او نخست افغان ها را سرکوب و تار و مار کرد و سپس نیروهای روسیه و عثمانی را از ایران بیرون راند. نادر پس از این پیروزی ها، بر تخت شاهی نشست.

۴- مؤسس سلسله افشاریه چه کسی بود؟

نادر شاه افشار

۵- نادر چند سال پادشاهی کرد؟

۱۲ سال

۶- بیشتر دوران پادشاهی نادر چگونه گذشت؟

به نبرد با بیگانگان و فرونشاندن شورش های داخلی گذشت.

۷- علت لشکر کشی نادر به هندوستان چه بود؟

نادر شاه در تعقیب گروهی از افغان های شورشی که به هندوستان گریخته بودند، به آن کشور لشکر کشی کرد و تا دهلی پیش رفت و با غنیمت های بسیار که با تجاوز و تصرف آنجا بدست آورده بود به کشور بازگشت.

۸- چرا نادر کوشید ایران را به کشوری یکپارچه و قدرتمند تبدیل کند؟

برای اینکه او می خواست کشور بتواند از استقلال خود در برابر دشمنان دفاع کند. وی از موقعیت حساس خلیج فارس و اهمیت نیروی دریایی آگاه بود، از این رو، برای تأسیس نیروی دریایی ایران در خلیج فارس، کارهایی انجام داد اما این کارها با مرگ او متوقف شد.

۹- چرا نادر در اواخر عمر خود به رفتاری خشونت آمیز و بی رحمانه روی آورد؟

نافرمانی ها و شورش های پیاپی تأثیر روانی نامطلوبی بر او گذاشت. او که به اطرافیان و سرداران خود بد گمان شده بود، به رفتارهای خشونت آمیز و بی رحمانه روی آورد.

۱۰- نادر شاه چگونه به قتل رسید؟

نادر در اواخر حکومت خود به اطرافیان و سرداران خود بد گمان شده بود، به رفتارهای خشونت آمیز و بی رحمانه روی آورده بود و فرماندهان سپاه نادر شاه که از جان خود می ترسیدند، او را به قتل رساندند.

۱۱- پس از قتل نادر اوضاع ایران چگونه شد؟

ایران بار دیگر به صحنه جنگ حاکمان محلی و سران ایل ها تبدیل شد.

۱۲- کریم خان چگونه به حکومت رسید؟

کریم خان از ایل زندیه، با پیروزی بر دیگر مدعیان حکومت، برای مدتی به درگیریها و نزاع های داخلی پایان بخشید. او حکومت بخش بزرگی از ایران به جز خراسان را به دست گرفت.

۱۳- بنیان گذار سلسله زندیه چه کسی بود؟ کریم خان زند

۱۴- کریم خان به جای عنوان شاه لقب **وکیل الرعایا**.. یعنی **.. نماینده مردم** .. را برای خود برگزید.

۱۵- کریم خان زند چگونه حکومت می کرد؟

او به رفاه عمومی مردم توجه می کرد و به صلح، آسایش و آرامش آنها اهمیت می داد و می کوشید از بروز ناامنی و شورش های داخلی جلوگیری کند.

۱۶- دوران فرمانروایی کریم خان زند **.. ۳۰ ..** سال طول کشید.

۱۷- اوضاع اقتصادی و اجتماعی در دوره زندیه چگونه بود؟

در این دوران، ثبات و آرامش نسبی در سراسر ایران به وجود آمد و در نتیجه، اوضاع اجتماعی و اقتصادی بهتر شد.

۱۸- بناهای مهم دوره زندیه را بنویسید.

بازار وکیل، مسجد وکیل، حمام وکیل و ارگ کریم خان.

۱۹- پایتخت زندیه کدام شهر بود؟

شیراز

۲۰- قدرت گرفتن خاندان زند در ایران تقریباً مصادف با تسلط انگلستان به **.. هندوستان** .. بود.

۲۱- چرا با تسلط انگلستان بر هندوستان نفوذ تجاری آنها در ایران بیشتر شد؟

چون این اتفاق باعث شد تا انگلیسی ها بتوانند بر اقیانوس هند و دریاهای جنوبی ایران دسترسی بیشتری داشته باشند.

۲۲- با مرگ کریم خان زند اوضاع کشور چگونه شد؟

افراد خاندان او برای کسب قدرت با یکدیگر درگیر شدند و بار دیگر، مردم نظاره گر جنگ داخلی کشور شدند.

۲۳- ایل قاجار یکی از ایل های **.. ترک** .. تبار بودند.

۲۴- آقا محمدخان که بود؟

پسر یکی از رؤسای ایل ترک تبار بود که پس از مرگ کریم خان تلاش برای رسیدن به حکومت را آغاز کرد.

۲۵- آخرین فرمانروای زندیه که بود و توسط چه کسی به قتل رسید؟

لطفعلی خان زند بود که توسط آقا محمدخان قاجار به قتل رسید.

۲۶- دلیل مجازات بی رحمانه مردم کرمان توسط آقا محمدخان قاجار چه بود؟

به دلیل پناه دادن به لطفعلی خان زند.

۲۷- آقا محمدخان قاجار چگونه به حکومت رسید؟

آقا محمدخان لطفعلی خان زند را شکست داد و او را به قتل رساند سپس با لشکر کشی های پیاپی بر سراسر ایران مسلط شد و حکومت قاجار را بنیاد گذاشت.

۲۸- آقا محمدخان قاجار کدام شهر را به پایتختی انتخاب کرد؟

الف) تهران (*) (ب) شیراز (ج) کرمان (د) اصفهان

۲۹- مردم کدام شهر به لطفعلی خان زند پناه دادند؟

الف) تهران (ب) شیراز (ج) کرمان (*) (د) اصفهان

۳۰- آقا محمدخان چگونه مردی بود؟

مردی تند خو و بی رحم بود.

۳۱- آقا محمد خان توسط چه کسانی کشته شد؟

به دست خدمتکارانش

۳۲- پس از آقا محمد خان چه کسی به قدرت رسید؟

برادر زاده اش فتحعلی شاه

۳۳- دوره حکومت فتحعلی شاه، هم زمان با آغاز نفوذ و دخالت گسترده کدام کشورها بود؟

روسیه، انگلستان و فرانسه

۳۴- چرا در فاصله سقوط صفویه تا روی کار آمدن قاجاریه، اوضاع کشورهای اروپایی تغییر کرده بود؟

دلیل عمده این تغییر، انقلاب صنعتی بود که از انگلستان آغاز شد و در دیگر کشورهای اروپایی گسترش یافت.

۳۵- چه چیزی به شکل گیری انقلاب صنعتی در اروپا کمک کرد؟

سرازیر شدن ثروت افسانه ای سرزمین های استعمار شده مانند هند و قاره آمریکا توسط اروپاییان و همچنین نظام گسترده برده داری آفریقاییان و تجارت پرسود آن.

۳۶- نتایج انقلاب صنعتی در اروپا چه بود؟

نیروی ماشین و ابزارهای صنعتی جای نیروی انسان و ابزارهای دستی را در تولید گرفت. از این رو، سرعت و میزان تولید افزایش یافت.

۳۷- چه عواملی باعث شد که کشورهای اروپایی دست به استعمار کشورهای دیگر بزنند؟

انقلاب صنعتی موجب افزایش قدرت اقتصادی، نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی و در نتیجه طغیانگری آنها شد و توجه آنها را به کشورهایی که نیروی کار انسانی، مواد اولیه یا بازار مصرف مناسبی داشتند جلب کرد. به این ترتیب، بیشتر این کشورها فعالیت ها و رقابت های استعماری خود را افزایش دادند و نابرابری در سطح جهان بیشتر و بیشتر شد.

۳۸- در نتیجه فعالیت های چه کسی روسیه به کشوری قدرتمند و استعماری تبدیل شد؟

پتر کبیر

۳۹- یکی از اهداف استعماری دولت روسیه چه بود؟

رسیدن به آب های خلیج فارس و اقیانوس هند بود.

۴۰- جنگ بین ایران و روسیه را در زمان فتحعلی شاه توضیح دهید.

در زمان فتحعلی شاه، روسیه با ارتشی مجهز به سلاح های جدید و آشنا با فنون جنگی تازه به قلمرو ایران در قفقاز حمله کرد. سپاه ایران که از جنگاوران ایل های مختلف تشکیل شده بود، با سلاح های ابتدایی به مقابله با نیروهای متجاوز روس پرداخت. سرانجام پس از ده سال جنگ نابرابر، روسیه پیروز شد و عهدنامه گلستان را به ایران تحمیل کرد.

۴۱- عهدنامه گلستان بین چه کشورهایی بسته شد و مفاد آن چه بود؟

بین ایران و روسیه و به موجب آن ایالت های گرجستان و داغستان و شهرهای باکو و گنجه از حاکمیت ایران خارج شدند و تحت حاکمیت روسیه قرار گرفتند.

۴۲- پس از انعقاد عهدنامه گلستان مردم ایران چه کردند؟

مردم ایران که از عهدنامه گلستان ناخشنود بودند، با فتوای علما برای آزاد کردن سرزمین های اشغالی بسیج شدند. سپاه ایران که از جنگاوران ایل ها و نیروهای داوطلب مردمی تشکیل شده بود، به سرعت مناطق اشغال شده را آزاد کرد. روسیه با تمام قوا و تجهیزات خود وارد جنگ شد و با شکست دادن سپاه ایران، عهدنامه ترکمان چای را که ننگین تر از قرارداد گلستان بود به کشور ما تحمیل کرد.

۴۳- عهدنامه ترکمان چای بین کدام کشورهای بسته شد؟

ایران و روسیه

۴۴- مفاد عهدنامه ترکمان چای چه بود؟

بر اساس این قرارداد، سرزمین های ایرانی شمال رود ارس به تصرف روسیه درآمد و همچون معاهده گلستان، ایران از داشتن کشتی جنگی در دریای مازندران محروم گردید و مجبور به پرداخت غرامت شد.

۴۵- علل شکست ایران در معاهدات خسارت بار گلستان و ترکمان چای چه بود؟

ضعف در فرماندهی و بخشی از لشکر، خیانت برخی از درباریان، انزوای برخی شخصیت های کارآمد مانند قائم مقام، فریب کاری روس ها و میانجیگری خائنانه انگلیس.

۴۶- در اوایل دوره قاجاریه، مهمترین مستعمره انگلستان بود.

الف) عراق () ب) هندوستان (*) ج) ترکیه () د) افغانستان ()

۴۷- هدف اصلی انگلستان از برقراری ارتباط با حکومت قاجار چه بود؟

این بود که نگذارد کشورهای رقیب از طریق ایران به هندوستان دسترسی پیدا کنند.

۴۸- عهد نامه ای که زمان فتحعلی شاه بین ایران و انگلستان بسته شد چه تعهداتی طرفین به هم داشتند؟

حکومت قاجار تعهد کرد که به هیچ کشوری اجازه ندهد از خاک ایران به هندوستان لشکر کشی کند. در عوض، انگلیسی ها نیز متعهد شدند که در صورت حمله کشورهای دیگر به ایران، به حکومت قاجار کمک های مالی و نظامی کند.

۴۹- انگلستان در طول جنگ های روسیه با ایران، به تعهدات خود عمل نکرد. صحیح (*) غلط ()

۵۰- انگلستان در زمان محمد شاه و ناصرالدین شاه چه اقداماتی انجام داد؟

با لشکر کشی به خلیج فارس و حمله به جزایر و بنادر ایران، حکومت قاجار را مجبور کرد که به جدایی افغانستان از ایران رضایت دهد. انگلیسی ها ناصرالدین شاه را نیز وادار کردند که با جدایی قسمت شرقی سیستان و بلوچستان از ایران موافقت کند. علاوه بر اینها، تعدادی از جزایر ایرانی خلیج فارس را اشغال و به پایگاه نظامی خود تبدیل کردند.

آذر ۱۴۰۵

@motaleat909



فعالیت های درس ۱۱

۱- با مطالعه درس و راهنمایی دبیر خود، دلایل و عوامل مهم نابسامانی اوضاع اجتماعی و اقتصادی ایران در دوران افشاریه را بررسی و تحلیل کنید.

از عوامل مهم نابسامانی می توان به نبرد با دشمنان خارجی و همچنین سرکوب شورش های داخلی، که باعث شده بود آنها وقتی برای عمران و آبادی نداشته باشند و عدم اطمینان نادرشاه به اطرافیان و سرداران نظامی خود و بی توجهی به معیشت مردم اشاره کرد.

۲- شیوه به قدرت رسیدن سلسله های افشاریه، زندیه و قاجاریه چه شباهتی به هم دارد؟

هر سه در شرایطی به قدرت دست یافتند که اوضاع کشور دچار آشفتگی و نابسامانی بود و شورش های متعددی در سراسر ایران بوقوع می پیوست. هجوم کشورهای همسایه بخصوص روسیه و عثمانی و کشورهای اروپایی که با انقلاب صنعتی به دنبال بازار مصرف و مواد اولیه بودند. و در آخر هر سه سلسله از قبایل بزرگ ایران بودند که با تکیه بر نیروی قبایل خود جهت سرکوب مخالفان به قدرت رسیدند.

۳- به نظر شما، آقا محمدخان در انتخاب تهران به عنوان پایتخت به چه نکته هایی توجه داشته است؟

تهران در مرکز کشور و رو به شمال قرار داشت و مانند اصفهان و شیراز زیاد در مرکز ایران نبود چون در چند قرن اخیر اکثر حملات به ایران از سمت شمال غرب و شرق بود و اکثر حکومت ها از دفاع جا مانده بودند. ولی انتخاب تهران باعث می شد تا به مرزهای شمالی دسترسی داشته باشد. و دیگر اینکه چون ایران دارای مذهب شیعه بود و عثمانی ها سنی در صورت حمله تبریز و قزوین پایتخت های قابل اطمینانی نبودند. همچنین ممکن بود روسها از اوضاع نابسامان ایران سوء استفاده کرده و با تحریک مناطق شمالی آنها را وادار به متصل شدن به روسیه کنند. آقا محمد خان به این نتیجه رسید که پایتخت در نزدیک مرز شمالی باشد اما با حصار طبیعی یعنی کوه های البرز که دسترسی به آن دشوار باشد. و همچنین تهران نزدیک ری بود که قبلا پایتخت سلسله آل بویه بود و از نظر آب و هوایی دارای چهار فصل، خاک حاصلخیز و باغ های سرسبز هست.

۴- درباره چگونگی تأثیر انقلاب صنعتی بر افزایش قدرت نظامی و سیاسی کشورهای اروپایی و ضعف و فقر برخی کشورهای دیگر، در کلاس بحث و گفت و گو کنید.

با انقلاب صنعتی بسیاری از کارگاه ها به کارخانه های بزرگ تبدیل شدند و تولیدات آنها زیاد گردید، اروپائیان برای تولید احتیاج به مواد اولیه داشتند که کشورهای اروپایی فاقد این منابع بودند پس مجبور بودند از کشورهای دیگر تأمین کنند. پس از افزایش تولید آنها احتیاج به بازار مصرف داشتند چون بازارهای کشور خودشان اشباع شده بودند در نتیجه باید به دنبال بازارهای جدیدی می بودند. افزایش تولید و افزایش فروش باعث شد این کشورها سود زیادی کنند و سود زیاد موجب افزایش قدرت نظامی و سیاسی گردید.

۵- هدف دولت انگلستان از جدا کردن افغانستان و بخش شرقی سیستان و بلوچستان از ایران چه بود؟

چون کشور هندوستان مهمترین مستعمره انگلستان بود، آنها سعی می کردند این مستعمره را دور از دسترس رقبا نگهداری کنند و جلوی حمله ایران به این مستعمره را بگیرند و دیگر اینکه کشورهای رقیب را نگذارند از طریق خاک ایران به هندوستان لشکر کشی کند.

۶- کاربرگه شماره (۹) را انجام دهید.

پاسخ بر عهده دانش آموز